

ZADEVA: Pripombe na dokument v medresorski obravnavi: Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom

Spoštovani,

na portalu e-Demokracija (<https://e-uprava.gov.si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov/predlog-predpisa.html?id=12415>) smo zasledili predlog Uredbe o spremembah in dopolnitvah Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom, ki ga je pripravilo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in ga 26.2.2021 predalo v medresorsko obravnavo. V mreži nevladnih organizacij za trajnostni razvoj Plan B za Slovenijo, Slovenskem entomološkem društvu Štefana Michielija in Mikološki zvezi Slovenije smo oblikovali skupne pripombe na predlog Uredbe, ki jih podajamo v nadaljevanju:

3. člen (4): Določilo omogoča postavljanje feromonskih pasti v gozdne rezervate. Postavljanje feromonskih pasti v gozdne rezervate je nesprejemljivo. Obstoječa Uredba določa, da gre v primeru gozdnih rezervatov za gozdove, ki so izjemno pomembni za raziskovanje, proučevanje in spremljanje naravnega razvoja gozdov, biotske raznovrstnosti in varstva naravnih vrednot ter kulturne dediščine. Bistvo gozdnih rezervatov torej je, da so prepuščeni naravnemu razvoju brez poseganja človeka. S postavljanjem feromonskih pasti v gozdni rezervat bo spremenjen njihov naravni razvoj, s tem pa izničen njihov osnovni namen. Predlagamo, da se polaganje feromonskih pasti dovoli izključno zunaj meja gozdnega rezervata in njegovega varstvenega pasu, ki ne sme biti ožji od ene sestoje višine.

3. člen (5): Določilo nalaga Zavodu za gozdove, da v primeru ugotovljene prenamnožitve populacij podlubnikov v gozdnem rezervatu določi izvedbo preventivnih varstvenih del v gozdnem rezervatu s strogim varstvenim režimom. Predlogu odločno nasprotujemo. Zavod ne sme določiti izvedbe preventivnih varstvenih del v gozdnem rezervatu, saj bi izvajanje le-teh pomenilo motnjo v naravnem razvoju gozda v rezervatu. Preventivna varstvena dela z odločbo v upravnem postopku lahko Zavod določi izključno izven meja gozdnega rezervata in pripadajočega varstvenega pasu v širini najmanj ene sestoje višine. Samo na ta način se bo naravni razvoj v gozdnih rezervatih lahko ohranil.

Predlagamo torej, da se gospodarske gozdove v okolici gozdnih rezervatov, v katerih se pojavljajo podlubniki, aktivno varuje s preventivnimi varstvenimi ukrepi izven meja gozdnih rezervatov in pripadajočega varstvenega pasu v širini vsaj ene sestoje višine.

Menimo, da je predlagana Uredba naravovarstveno nesprejemljiva in tudi v navzkrižju s predpisi, ki urejajo varstvo narave. Ob implementaciji ukrepov iz predlagane Uredbe bo prišlo do kršitev določil Habitatne in Ptičje direktive na območjih gozdnih rezervatov, ki so vključeni v omrežje Natura 2000, kjer je skladno s členom 6(2) Habitatne direktive treba preprečiti slabšanje stanja habitatov varovanih vrst, skladno s členom 6(3) pa izvesti ustrezno presojo posledic načrta ali projekta, ki ni neposredno povezan z upravljanjem območja Natura 2000.

Gozdni rezervati so prav zaradi prepuščenosti gozda naravnemu razvoju ključni za ohranjanje nekaterih Natura 2000 varovanih vrst. Še več, zagotavljanje ugodnega ohranitvenega stanja teh vrst in njihovega dolgoročnega preživetja ni odvisno zgolj od ohranitve že obstoječih gozdnih rezervatov, ampak tudi od povečanja njihove površine. Predlagana nova določila Uredbe sprememb meja rezervatov sicer ne predvidevajo, bodo pa v praksi pomenila bistveno zmanjšanje funkcionalne površine gozdnih rezervatov, kar je v nasprotju z varstvenimi cilji Natura 2000. Od vzpostavitve območij Natura 2000 v Sloveniji se je stanje habitata in s tem varstveni status varovanih vrst, vezanih na klimaksne gozdove, že poslabšal zaradi odpiranja gozdov z gradnjo gozdnih prometnic. Na ta način so se za gospodarjenje odpirali gozdovi, ki so bili pred tem negospodarjeni, s tem pa se je v njih zmanjšala predvsem količina odmrlega lesa, ki se bistveno razlikuje v gospodarskem in negospodarskem gozdu. Možen protiukrep, ki bi nadomestil izgubo teh površin z vidika ciljnih Natura 2000 vrst, bi bila prav

določitev novih površin gozdnih rezervatov in njihova prepustitev naravnemu razvoju. Povečanje površine gozdnih rezervatov in njihova popolna prepustitev naravnemu razvoju je tako ključna za povrnitev referenčnega ohranitvenega stanja nekaterih ciljnih vrst Natura 2000, ki so ga imele ob uveljavitvi Natura 2000 območij v Sloveniji. Nasprotno pa bi z ukrepi, predlaganimi v Uredbi, povzročili nadaljnje slabšanje habitata in s tem varstvenega statusa teh vrst. Povečanje površine gozdnih rezervatov je tudi del strateških usmeritev, določenih v Nacionalnem gozdnem programu¹, Strategiji EU za biotsko raznovrstnost² in Nacionalnem programu varstva okolja³, zato je predlagana uredba v nasprotju tudi s temi strateškimi usmeritvami.

Hkrati smo zaskrbljeni glede dejstva, da uvajanje tako bistvenih sprememb v režimu gozdnih rezervatov, t.j. zadnjih ostankov prvobitne krajine v Sloveniji, ki ima poleg naravnega tudi simbolni pomen za državljane, poteka brez javne razprave in vključevanja širše stroke.

Vlado RS na osnovi vsega navedenega pozivamo, da predlog Uredbe o spremembah in dopolnitvah Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom zavrne. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano pozivamo, da omogoči strokovno razpravo o problematiki podlubnikov v gozdnih rezervatih in okoliških gozdovih, v katero bodo vključeni vsi ključni deležniki in bo omogočila oblikovanje ukrepov, s katerimi ne bo ogrožen obstoj gozdnih rezervatov.

Plan B za Slovenijo ([37 nevladnih organizacij](#))
Slovensko entomološko društvo Štefana Michielija
Mikološka zveza Slovenije

Pripombe oddane na portalu e-Demokracija

Ljubljana, 1.4.2021

Viri:

- 1) Resolucija o Nacionalnem gozdnem programu:
<http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=RESO56>
- 2) Strategija EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030:
https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:a3c806a6-9ab3-11ea-9d2d-01aa75ed71a1.0018.02/DOC_1&format=PDF
https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal/actions-being-taken-eu/eu-biodiversity-strategy-2030_en#key-elements-of-the-biodiversity-strategy
- 3) Resolucija o Nacionalnem programu varstva okolja za obdobje 2020–2030:
<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ODLO1985>

Plan B za Slovenijo je mreža nevladnih organizacij za trajnostni razvoj, v kateri je združenih [37 organizacij](#). Trajnostni razvoj pojmuje kot razvoj, ki zadovoljuje potrebe sedanjih generacij, ne da bi ogrozil dobrobit prihodnjih.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Financirano s sredstvi Sklada za podnebne spremembe. Za mnenja, predstavljena v tem dokumentu, so izključno odgovorni avtorji dokumenta in ne odražajo nujno stališč Ministrstva za okolje in prostor ali Eko sklada j.s.